18 ta' Ottubru, 1963.

Imhallfin:

S.T.O. Prof. Sir Anthony J. Mamo, O.B.E., C.St.J., Q.C., B.A., LL.D., President.
Onor. W. Harding, C.B.E., K.M., B.Litt., LL.D.
Onor. T. Gouder, LL.D.

Maria armla Azzopardi et

versus

Giuseppe Sciberras

Servitù "Per Destinazione del Padre di Famiglia" — Separazzjoni tal-Fondi — Estensjoni tas-Servitu.

Is-servitu "per destinazione del padre di famiglia" tiġi kreata meta jiġi ppruvat li ż-żewġ fondi issa maqsumin kienu ta' l-istess sid, u li kien dan is-sid li qiegħed jew ħalla lill-ħaġa fl-istat li minnu titnissel is-servitù.

Il-kawża ġuridika li minnha tiġi s-separazzjoni taż-żewġ fondi hija indifferenti. Dik il-kawża tista' tinstab ukoll fl-aljenazzjoni ta' wieħed mill-fondi, jew ta parti mill-istess fond, magħmula mill-istess proprietarju f'ħajtu.

Huwa prinċipju li f'materja ta' servitu, jekk ikun hemm dubbji dwar l-estensjoni tagħha "quod minimum est sequimur."

Il-Qorti, Rat l-att taċ-ċitazzjoni quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tal-Maesta Tagħha r-Reġina li bih l-attriċi — wara li ppremettiet illi hi proprjetarja ta' l-utili dominju perpetwu u benefikati tal-mezzanin u garage taħtu u ma' ġenbu li qegħdin Birkirkara, John Borg Street, imissu min-Nofs-in-Nhar u mit-Tramuntana ma' proprjeta ta' Giuseppe Sciberras u illi l-istess garage igawdi s-servitu attiva ta' tieqa li tagħti fuq il-bitħa tal-konvenut u illi l-konvenut arbitrarjament u bla dritt għalaq din it-tieqa; — talbet illi premessi d-dikjarazzjonijiet neċessarji u mogħtija il-provvedimenti opportuni, il-konvenut jiġi kkundannat sabiex jerġa' jiftaħ din it-tieqa fiż-żmien qasir u perentorju li jogħġobha tagħtih il-Qorti. Bl-ispejjeż kontra l-konvenut inklusi dawk ta' l-ittra uffiċjali tas-7 ta' Lulju, 1961;

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tal-konvenut, li biha eċċepixxa illi d-domanda ta' l-attriċi hija nfondata fid-dritt u fil-fatt, billi l-fond tiegħu mhux soġġett għal ebda servitù ta' tieqa favur il-fond ta' l-attriċi kif allegat minnha. Salvi eċċezzjonijiet oħra.

Rat is-sentenza ta' dik l-Onorabbli Qorti ta' l-4 ta' April, 1963 li biha ddeċidiet billi laqgħet id-domanda ta' l-attriċi u

għall-finijiet tagħha pprefiġġiet lill-konvenut iż-żmien perentorju ta' sitt ijiem. L-ispejjeż, kompriżi dawk li ġew riservati, jitħallsu mill-konvenut. Salv lill-attriċi kull rimedju ieħor skond il-liġi f'każ ta' inadempjenza da parti tal-konvenut, wara li kkunsidrat:

Omissis. . . . .

Rat in-nota tal-konvenut li biha appella minn dik is-sentenza u l-petizzjoni tiegħu li biha talab li s-sentenza appellata tiġi revokata u t-talba ta' l-attriċi tiġi miċħuda bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra tagħha.

Rat ir-risposta ta' l-appellata li qalet illi s-sentenza ta' l-ewwel Onorabbli Qorti hi ġusta u timmerita konferma bl-ispejjeż anki ta' din l-istanza.

Rat l-atti kollha tal-kawża, semgħet it-trattazzjoni u kkunsidrat:—

L-aggravji dedotti mill-appellant fil-petizzjoni tiegħu huma tlieta u huma rijassunti hekk:—

(1) Il-ġudizzju quddiem l-ewwel Onorabbli Qorti ma kienx integru;

(2) It-tieqa ndikata fiċ-ċitazzjoni bħala l-bażi tal-kawża mhix il-loġġ li fuqu ngħatat is-sentenza; u

(3) Anke għal-loġġ ma hemmx servitù.

Bażi ta' l-aggravvju numru 1 kien il-fatt illi l-fond ta' l-attriċi li għalih hi rreklamat is-servitù imsemmija fiċ-ċitazzjoni kien ġie akkwistat fil-kors taż-żwieġ tagħha mal-mej-

jet żewġha: il-kommunjoni ta' l-akkwisti fiż-żmien li bdiet il-kawża kienet għadha ndiviża, u għalhekk il-kawża ma setgħetx issir mill-attriċi waħedha iżda messha saret mill-komproprjetarji kollha, ċioe mill-attriċi u wkoll minn uliedha kollha, eredi ta' missierhom.

Iżda, peress illi rriżulta illi l-attriċi, apparti mis-sehem tagħha fil-komunjoni ta' l-akkwisti kellha wkoll l-użufrutt universali ta' l-assi ta' żewġha, il-konvenut permezz ta' l-avukat tiegħu, irrinunzja għall-eċċezzjoni proċedurali kontemplata f dan l-ewwel aggravju, kif jidher mill-verbal reġistrat fis-seduta ta' l-4 ta' Ottubru, 1963. Għalhekk il-Qorti mhix sejra tittrattjeni ruħha ulterjorment dwar dik l-eċċezzjoni.

Fit-tieni lok l-appellant jilmenta illi s-sentenza appellata ddeċidiet fuq "loġġ" li hemm fil-garage, mentri t-tieqa li tissemma fiċ-ċitazzjoni teżisti fil-mezzanin, li hu wkoll ta' l-attriċi, sovrappost għall-garage. Ġa la darba mhux biss fiċ-ċitazzjoni imma anki fid-dikjarazzjoni annessa magħha ġiet speċifikata servitu partikolari b'riferenza għall-kuntratt li minnu suppost kienet tirriżulta anzi bid-deskrizzjoni tagħha meħuda mill-istess kuntratt, l-ewwel Onorabbli Qorti ma setgħatx, fis-sottomissjoni ta' l-appellant, tokkupa ruħha dwar servitù differenti (ara verbal fuq ġa ċitat).

Dwar dan l-aggravju, huwa veru, bħala fatt, illi fiċ-ċitazzjoni, meta issemmiet "is-servitu attiva ta' tieqa", saret riferenza in parentesi għad-Dok. A. u l-istess referenza reġgħet saret fid-dikjarazzjoni annessa maċ-ċitazzjoni fejn it-tieqa ġiet deskritta li għandha "un riparo in legno . . . in modo che da detta finestra non si potra guardare su detti beni di Giuseppe Sciberras". Hu veru wkoll, kif jissottometti l-appellant, illi t-tieqa msemmija fid-Dok. A., ċioe fil-kuntratt

li kopja tiegħu tinsab eżibita, ma għandha x'taqsam xejn mat-"tieqa" li hemm fil-garage, imma hi tieqa li teżisti fil-megazzin sovrastanti. Fil-verbal ġa fuq imsemmi Dr. Fenech Adami għall-appellata ammetta illi r-riferenza għad-Dok. A., hi żbaljata: iżda hu ssottometta illi b'dan kollu m hemm ebda tibdil f'dak li kien mill-bidu, akond iċ-ċitazzjoni tirriferixxi "expressis verbis" għas-"servitu attiva ta' tieqa" li "jgawdi l-garage". Fid-dikjarazzjoni ukoll jingħad illi l-"garage" għandu servitu attiva ta' tieqa". Issa, fil-garage, m'hemmx ħlief il-loġġ jew finestrun li ġie msejjaħ tieqa u d-diskussjoni kollha fil-kawża saret appuntu dwar dik it-tieqa. Il-konvenut stess fehem ċar mill-ewwel — nonostanti r-riferenza żbaljata li saret mill-attriċi għad-Dok. A. — għal liema apertura ċ-ċitazzjoni kienet tirriferixxi. Infatti fin-nota ta' l-eċċezzjonijiet tiegħu, jew aħjar fid-dikjarazzjoni annessa magħha, hu rriferixxa ruħu l-ħin kollu għat-"tieqa" tal-garage għalkemm il-fond ma semmiehx b'dan l-isem. Meta hu qal illi l-fond ta' l-attriċi li kien oriġinarjament tiegħu, meta biegħu "ma kellux tieqa" u li, in segwitu hu ta permess lis-sid li xtara "biex jiftaħ tieqa" li, mbagħad, hu raġa għalaqha, l-appellant ma kienx manifestament qed jirriferixxi għat-tieqa tal-mezzanin li kienet teżisti fiż-żmien tal-bejgħ u qatt ma ingħalqet u għadha miftuħa sal-lum, anki jekk il-prospett minnha hu mpedut b'ripar (delu).

Il-provi kollha miġjuba miż-żewġ partijiet fil-kawża rriferew ruħhom għat-tieq' tal-garage u għalhekk huwa ċar illi s-sentenza appellata ma ppronunzjatx ruħha fuq servitu diviża minn dik li kienet tifforma l-oġġett tal-kawża, iżda fuq it-'tieqa' tal-garage li fiċ-ċitazzjoni ġiet pretiża li tikkostitwixxi servitu attiva favur tiegħu. Id-Dok. A., ġie nvokat biss bħala prova ta' dik is-servitu u sintendi, in kwantu jirriżulta, kif intqal, illi r-riferenza għal dak il-kuntratt saret żbaljatament għax f'dak il-kuntratt it-'tieqa' in kwistjoni ma

tissemmiex, l-istess kuntratt, bħala prova, huwa rrilevanti. Imma l-fatt li tonqos din il-prova ma jġib ebda kambjament fl-oġġett tad-domanda li, kif intqal, hu t-tieqa tal-garage.

Anqas ma hemm ebda tibdil fil-kawżali tat-talba għaliex l-għeluq li fiċ-ċitazzjoni jingħad li għamel arbitrarjament l-appellant, jirriferixxi appuntu għat-tieqa ta' l-garage: u dan twieqi oħra ħlief it-tieqa, jew loġġ jew finestru li dwaru ttratteniet ruħha l-ewwel Onorabbli Qorti fis-sentenza appellata ma għandux.

Għalhekk it-tieni aggravju ta' l-appellant huwa nfondat.

Jibqa t-tielet aggravju li jirrigwarda l-meritu veru u proprju.

Il-pretensjoni ta' l-appellata, kif formulata mill-avukat tagħha fil-verbal ċitat hija illi **"il-loġġ jew finestrin imsejjaħ tieqa fiċ-ċitazzjoni jikkostitwixxi servitu tad-dawl li hija kontinwa u apparenti u għalhekk setgħet tiġi kif ġiet kos titwita per destinazione del padre di famiglia".**

Issa jekk din l-apertura tikkostitwixxi servitu ma' jidherx li jista jkun hemm dubju — u ebda dubju ma tqanqal — dwar in-natura kontinwa u apparenti tagħha kif definiti dawn il-karattri fl-artikolu 492 tal-Kodiċi Ċivili.

Anqas jidher illi din l-apertura tista' tiġi kunsidrata bħala dik li tisejjaħ "rewwieħa" u li skond il-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna ma tagħtix lok għal servitu. Jidher, anki mill-verbal ta' l-aċċess miżmum mill-ewwel Onorabbli Qorti, illi din l-apertura mhix xi toqba aktarx żgħira u nformi bħalma soltu jkunu l-irwejjaħ pratikati aktarx għan-nifs jew ventilazzjoni, imma hi apertura ta' daqs ġmielu, ma dwar tliet piedi u nofs jew erba' piedi wiesgħa u xi żewġ piedi

għolja, ta, forma regolari, destinata għad-dawl. Il-garage fejn tinsab jidher li għandu *ventilaturi* oħra regolari. Mixxhieda stess ta' l-appellant jidher illi din l-apertura kienet originarjament loġġ jew *finestrin* ta' bieb li mill-garage kien jagħti għall-fond tal-istess appellant, meta *ż-żewġ* fondi kienu t-tnejn tiegħu u *kienu* jikkomunikaw ma xulxin.

Similment ma jidherx illi għal aperatura bħal din tapplika l-ġurisprudenza li rriteniet illi t-twieqi miftuħa ġo fond proprju fuq terran tal-viċin għad mhux mibni ma' jikkostitwixx servitu iżda eżerċizzju ta' att ta' sempliċi tolleranza u *sofferenza* prekarju sa kemm it-terran ma jimbeniex. Hawn si tratta ta' apertura li tagħti għal fuq bitħa jew ġardina ta' dar mibnija.

Għalhekk fil-fehma tal-Qorti dik l-apertura tista' tikkostitwixxi servitu jekk jirrikorru r-rekwiżiti l-oħra rikjesti milliġi għall-kreazzjoni u eżistenza tagħha.

Kif ġa ntqal l-appellata tippretendi illi, fil-każ preżenti, is-servitu ġiet kreata bid-destinazzjoni 'del padre di famiglia'.

Skond l-artikolu 494 tal-Kodiċi Ċivili servitu kontinwa u apparenti tista' tiġi kreata b'dak il-mod u skond l-artikolu 505 hi tiġi hekk kreata meta jiġi ppruvat illi *ż-żewġ* fondi issa maqsumin, kienu ta' l-istess sid u illi kien dan is-sid li qiegħed jew ħalla l-ħaġa fl-istat li minnu *titnissel* is-servitu.

M'hemmx kwistjoni illi, sakemm fl-14 ta' Lulju, 1936 il-garage issa ta' l-attriċi flimkien ma mezzanin in parti soprappost għalih ġie mibjugħ mill-appellant lill-Carmelo Sammut *iż-żewġ fondi*, *ċioe* tant dan imsemmi kemm il-fond viċin issa *pretiż servent*, kienu jappartjenu lill-appellant. Isseparazzjoni saret b'dak il-bejgħ. Fis-sentenza riportata fil-Vol. XVI, II, 151 ġiet aċċettata d-dottrina tal-Borsari, li tid-

her li hija dik aktarx komuni, fis-sens illi "è indifferente la causa giuridica onde nasce la separazione dei due fondi che formavano un sol patrimonio, un sol tutto nelle mani dell'antico proprietario: **quella causa può bene ritrovarsi anche nella alienazione di uno dei fondi o di una porzione dello stesso fondo eseguita in vita del proprietario medesimo."**

Il-kwistjoni hi jekk jistax jingħad illi l-appellant, meta permezz ta' dak il-bejgħ, saret is-separazzjoni taż-żewġ fondi, poġġiex jew ħalliex l-affarijiet fi stat li minnu tinħoloq is-servitu. Din hi kwistjoni ta' fatt dipendenti mill-provi.

L-ewwel Onorabbli Qorti li semgħet u rat ix-xhieda quddiema dehrilha li l-provi ta' l-attriċi fuq dan il-punt kienu aktar attendibbli minn dawk tal-konvenut. Ċertament il-provi verament u direttament rilevanti huma dawk li jirriferixxu għall-istat eżistenti fil-mument li fih saret is-separazzjoni permezz, fil-każ preżenti, ta' dak il-bejgħ. Iżda m'hemm xejn kuntrarju li jsir dak li għamlet l-ewwel Onorabbli Qorti, ċioe li jiġu eżaminati provi li jirriferixxu għal fatti li ġraw wara, in kwantu li minnhom setgħa jittieħed argoment u jinġibdu innferenzi dwar dak l-istat.

Din il-Qorti ma ssibx raġunijiet biex ma taqbelx mal-konklużżjoni dwar l-eżistenza tas-servitu li waslet fiha — wara eżami dettaljat u perspikaċi tal-provi — dik l-Onorabbli Qorti; ix-xhieda prinċipali relativament għall-istat ta' l-apertura in kwistjoni fil-mument tal-bejgħ huma minn naħa l-waħda Carmelo Sammut u minn naħa l-oħra l-appellant. Sammut jgħid illi dak iż-żmien fil-garage "kien hemm loġġ għad-dawl għal ġol-ġnien u kellu ħadid biss: kien jidħol id-dawl minnu . . . . il-loġġ kien magħluq biss bil-ħadid: injam ma kienx hemm. Ma jidhirliex li kellu injam . . . minn għand

il-konvenut xtrajt il-garage b'dak il-loġġ . . . . il-loġġ kien miftuħ".

Veru li dan ix-xhud li kien qed jixhed 26 sena wara, wera xi inċertezzi ta' memorja dwar jekk il-loġġ issemmiex fil-kuntratt u dwar id-daqs tal-loġġ li ser jissemma iktar 'l-quddiem: imma dwar l-eżistenza tiegħu meta hu xtara l-fond u l-fatt li kien miftuħ għad-dawl hu deher għal kollox żgur. U x-xhieda tiegħu, fuq daqshekk tidher korroborata mill-inferenzi li jistgħu jinġibdu mill-provi l-oħra ta' l-attriċi.

L-appellant verament ma jinnegax illi dak il-loġġ kien jeżisti: iżda hu jgħid li qabel il-bejgħ "għamel patt fil-kuntratt li l-apertura fejn hemm il-bieb jibnieha bil-ġebel u l-finestrin jimbarrah bl-injam" u li fil-fatt hekk għamel: x-xogħol sar u l-kuntratt ġie magħmul wara li ingħalaq il-bieb u sar l-injam fil-finestrin. "L-appellant ikompli jgħid illi l-finestrin ingħalaq bl-injam min naħa tal-bitħa tiegħu u l-injam kien jgħatti l-finestrin kollu b'mod li ma kienx iħalli dawl jew arja tidħol fil-garage."

Issa appuntu f'din l-aħħar stqarrija ta' l-appellant din il-Qorti jidhrilha li hemm inverosomiljanza kbira. Ġa ntqal illi skond l-istess xhieda ta' l-appellant l-apertura in kwistjoni kienet il-loġġ ta' bieb li kien jikkomunika l-garage mal-bitħa tal-fond li baqa ta' l-appellant. Dan il-bieb l-appellant imbarrah bil-ġebel. Kieku tassew l-idea kienet illi l-loġġ ma jibqax biex jaqdi l-funzjoni naturali tiegħu, li ċioe jagħti d-dawl lill-garage, wara il-bejgħ, iżda kellu jingħalaq b'mod, kif jgħid l-appellant, illi jitgħatta kollu b'mod li ma jħallix la dawl u lanqas arja jidħlu ġol-garage, dak li wieħed naturalment u raġonevolment u verosimilment jistenna li l-appellanti kien jagħmel kien ikun li jibqa' sejjer, xogħol wieħed, bl-imbarrar bil-ġebel mill-bieb għal-loġġ ukoll: inkella

jimbarraħ bil-ġebel minn ġewwa kif jgħid li f'xi żmien għamel il-militar.

Mill-bqija din il-Qorti ma jidhrilieх li hemm għalfejn jiġu ripetuti l-konsiderazzjonijiet li għamlet l-ewwel Onorabbli Qorti in sostenn tat-teżi ta' l-appellata fuq l-eżistenza tas-servitu. Punt li kkaġuna ċerta preokkupazzjoni lill-Qorti jirrigwarda l-estensjoni tas-servitu minħabba d-daqs ta' l-apertura. Huwa prinċipju illi f'materja ta' servitu, jekk ikun hemm dubju dwar l-estensjoni tagħha "quod minimum est sequimur" (Vol. XXX, I, 139). Issa Carmelo Sammut meta ra l-loġġ in kwistjoni waqt l-aċċess qal: "it-tieq ta' isfel, dik li tagħti mill-garage għall-bitħa tal-konvenut ma kienetx ta' l-għoli kif qed naraha llum: kellha għoli ta' xi tmien pulzieri" u reġa' irripeta: "meta xtrajt il-garage t-tieqa ma kienetx kif inhi llum imma kienet aktar baxxa: il-weisgħa tagħha kien l-istess. Anqas il-ħadid li jgħattiha ma kien hekk kif inhu llum. Jidhirli li l-ħadid kien magħmul waħda waħda minn fuq għal isfel, dritti." Iżda l-Qorti taħseb li dan hu aktarx żball tal-memorja. Infatti l-appellant stess li kien preżenti waqt l-aċċess u sama lill-Sammut jixhed ma qal xejn dwar id-daqs ta' l-apertura jew li l-ħadid tagħha kien kiber jew tbiddel, l-anqas meta reġa' xehed, wara l-aċċess. Anzi meta kien xehed qabel kien qal illi l-ħadid qatt ma' mesħha mit-tieqa u lanqas ma jista' jitnehha; kliem li juri illi la fid-daqs ta' l-apertura u lanqas fil-ħadid li kien hemm ma kien sar l-ebda kambjament.

Imbagħad mill-provi l-oħra li nstemgħu anqas jidher illi kien sar xi kambjament. Għalhekk huwa leġittimu li wieħed jirritjeni, nonostante ix-xhieda ta' Carmelo Sammut fuq dan il-punt, illi għal dak li hu kobor u għamla tal-ħadid, il-loġġ għadu issa l-istess kif kien dak inhar illi s-servitu ġiet kostitwita kif intqal fuq.

Punt ieħor li l-Qorti kkunsidrat hu jekk dan il-loġġ oriġinarjament kellux ħġieġ. Dan hu punt importanti mill-punto di vista ta' l-appellant, in kwantu li wieħed mill-ilmenti tiegħu hu appuntu li, minn dan il-loġġ miftuħ kien jinstama anki l-kliem ħażin mill-garage għall-bitħa tiegħu. Carmelo Sammut, qal illi, meta *l-garage xtrah hu, il-loġġ ma kellux* ħġieġ. Iżda fuq dan il-punt Sammut m'hux talli m'hux korroborat minn ebda prova oħra jew minn inferenzi minn provi oħra, iżda talli hu kontraddett mhux biss mill-appellant iżda ukoll minn Beatrice Sammut. L-appellant xehed: "*Il-finestrin* **kellu ħġieġ**, *pero* dana tkisser fi żmien il-gwerra għaliex kienet waqgħet bomba fil-viċin u jiena ma kontx erġajt għamiltu l-ħġieġ." Bice Sammut xehdet illi meta huma xtraw il-garage (ċioe fl-1940) "jidhrilha li l-finestrin kien bil-ħġieġ . . . . mill-ħġieġ kien jgħaddi d-dawl." In bażi għall-prinċipju ġa fuq imsemmi illi d-dubju dwar l-estensjoni u l-entita tas-servitu għandu *jibbenefika lill-fond serventi*, din il-Qorti jidhrilha illi għandha tirritjeni li l-loġġ kien magħluq bl-ħġieġ meta s-servitu inħolqot bid-"destinazione del padre di famiglia" u li l-appellant għandu d-dritt jirriprestinah jekk jidhirlu, biex inaqqas is-soġġezzjoni li *altrimenti s-servitu* tikkaġunalu.

Fl-aħħarnett il-Qorti jidhrilha li m'għandu jkun hemm ebda dubju illi din l-apertura kellha sservi **għad-dawl biss.** Dan jgħiduh anki x-xhieda kollha ta' l-attriċi. Żgur li ma kienitx isservi għall-prospett fil-bitħa jew ġnien ta' l-appellant. *Jekk hu naturali li wieħed jaħseb illi*, meta hu ġie biex ibiegħ il-garage, il-loġġ ħallieh u ma nbarrahx bħal ma mbarra l-bieb ta' taħtu, biex il-garage jibqgħalu d-dawl, daqs tant ieħor hu ċar illi l-appellant li ħa premura fl-istess kuntratt, anzi qabel il-kuntratt ma sar, biex jaqta l-introspezzjoni mit-tieq tal-mezzanin permezz ta' delu ma kienx ser iħalli fl-istess ħin jew irid introspezzjoni minn din l-aper-

tura. Dan il-loġġ kien fil-għoli u biża raġonevoli ta' introspezzjoni *allura ma kienx hemm. Iżda minn mindu fil-garage* imbena r-raff din l-introspezzjoni saret wisq aktar faċli u nfatti l-appellant u martu u ibnu xehdu illi ġie li raw lill-inkwilini tal-garage iħarsu ġo fihom. Il-Qorti jidhrilha li minn din l-introspezzjoni l-appellant għandu dritt li jkun protett. Bin l-attriċi stess irrikonoxxa l-leġittimita ta' dan id-dritt ta' l-appellant u r-raġonevolezza li jkollu rimedju kontra dan il-perikolu meta, wara l-ittra ta' l-appellant, hu għamel delu ta' *l-injam min-naħa ta' ġewwa*. Arranġament simili (li preferibilment għandu jsir minn barra għall-aħjar assigurazzjoni ta' l-appellant), fil-waqt li jimmantjeni l-eżerċizzju tas-servitu għall-oġġett li għalih ġiet kostitwita ċioe li jħalli d-dawl, jipprevjeni l-abbuż tagħha għall-skop ieħor li għalih dik is-servitu ma kienetx intiża.

Għal dawn il-motivi din il-Qorti tiddeċiedi billi tiċħad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata u tilqa t-talba ta' l-attriċi fis-sens li tordna lill-appellant li jneħħi fiż-żmien prefiss mill-ewwel Onorabbli Qorti dekorribbli pero mil-lum il-pjanċa tal-ħadid illi hu waħħal, iżda salv id-dritt ta' l-appellant, jekk irid, illi hu jagħlaq l-apertura b'tilar tal-ħġieġ li jħalli jgħaddi d-dawl u salv ukoll d-dritt tiegħu li jagħmel minn barra delu ta' l-injam li jimpedixxu l-introspezzjoni fil-fond tiegħu.

L-ispejjeż ta' prim'istanza jibqgħu kif ordnati fis-sentenza appellata. Dawk ta' l-appell minħabba ċ-ċirkostanzi jibqgħu mingħajr taxxa ħlief id-dritt tar-Reġistru li jħallsu l-appellant.